

Til Sundheds- og Omsorgsudvalget

Notat vedr. ensomhedsindsatser og mad

24. oktober 2019

I forbindelse med temadrøftelsen i Sundheds- og Omsorgsudvalget om ernæring, mad og måltider d. 15. august 2019 bad udvalget om en oversigt over ensomhedsindsatser, der er knyttet til mad og måltider.

Sagsnummer
2019-0272112

Dokumentnummer
2019-0272112-1

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen arbejder med en række indsatser på madområdet, som har fokus på måltidets evne til at danne ramme for fællesskab, samvær og nærvær, jf. også ældrepolitikens værdi om fællesskaber, der giver nye muligheder.

Indsatser på plejehjem

Plejehjemmene har generelt fokus på at bruge mad og måltider til at skabe fællesskaber beboerne imellem. Eksempelvis har et plejehjem en madklub for beboerne, et andet plejehjem har grill for beboerne hver uge hele sommeren, mens andre plejehjem arrangerer fælles madlavning for beboerne hver måned.

Partnerskabspuljen bevilger årligt ca. 100.000 kr. til aktiviteter på plejehjem, hvor fællesskaber skabes gennem mad og måltider. Det drejer sig om spisning sammen med andre, spisegrupper, hvor borgere er med til at lave maden, og andre arrangementer, der bruger måltidet som omdrejningspunkt for samvær.

Derudover har plejehjemmene fokus på at skabe fællesskaber om måltidet i hverdagen, blandt andet ved at udvikle rollen som "madvært", hvor medarbejderne har en særlig opgave i forhold til at sikre en god stemning og samtaleemner ved dagens måltider, og ved at medarbejderne understøtter, at beboere, som kan få særlig glæde og socialt samvær med hinanden, spiser sammen.

Hjemmeboendes mulighed for at spise på plejehjem (og andre steder)

At komme uden for hjemmet og spise med andre kan være med til at skabe et aktivt medborgerskab og styrke nye og

Omsorg og Rehabilitering
Afdeling for Myndighed
Sjællandsgade 40
2200 København N

EAN-nummer
5798009290403

gamle fællesskaber. Hjemmeboende borgere, som ikke selv kan stå for madlavningen, og er visiteret til et spisetilbud, har mulighed for at besøge et spisested og spise et varmt hovedmåltid sammen med andre borgere alle ugens dage. Borgeren kan frit vælge mellem 21 spisesteder over hele byen - herunder en række af byens plejehjem. Borgeren skal selv kunne komme hen på spisestedet, og måltidet betales kontant på stedet.

Aktivitetscentre

Aktivitetscentrene har generelt fokus på at skabe relationer og forebygge ensomhed blandt svage ældre. De arbejder derfor også med at bruge netop mad og måltider som omdrejningspunkt for netværksskabende aktiviteter. Omkring 1.900 ældre københavnere er medlem af et aktivitetscenter. Heraf vælger en del at spise ét eller flere af dagens måltider på aktivitetscenteret. Flere aktivitetscentre har også madlavning og spiseklubber som en del af deres aktiviteter, og på udvalgte aktivitetscentre kan borgere, som ikke er medlemmer af aktivitetstilbuddet og som ikke selv kan lave mad, benytte sig af et spisetilbud på aktivitetscenteret.

§ 79-klubberne

I hovedparten af § 79-klubberne indgår samvær omkring mad og måltider som en del af de faste aktiviteter, som medlemmerne mødes omkring. I forbindelse med revideringen af kriterier for § 79-tilskud har bl.a. ældrerådet peget på, at der kunne sættes mere fokus på madlavning som en del af klubbernes tilbud. I forslaget til de reviderede kriterier, som forelægges til udvalgets godkendelse den 12. december 2019, forventes der derfor også et fornyet fokus - ikke blot spisning - men også på madlavning. Erfaringerne fra andre ensomhedsforebyggende indsatser er, at fælles madlavning og -spisning er velegnede aktiviteter til at fremme nye relationer og fællesskaber og dermed forebygge ensomhed. Samtidig forventes tilbud om fælles madlavning at kunne tiltrække en målgruppe af ældre og evt. enlige mænd, som savner madlavningskompetencer og som tillige er i særlig risiko for at blive ensomme.

Øvrige mad-relaterede ensomhedsindsatser

Med midler fra budget 2015 til SUFs ensomhedsindsats er der igangsat flere initiativer i samarbejde med civilsamfundsaktører. Særligt tre af disse indsatser involverer mad og måltider:

Indsats	Beskrivelse
Danmark spiser sammen <i>for hjemmeboende borgere og borgere på plejehjem</i>	Deltagelse i den nationale kampagne (uge 17 og uge 45) v. Folkebevægelsen mod Ensomhed med en intern pulje, som giver ældreklubber (§79) og SUFs enheder mulighed for at afholde en åben fællesspisning. I 2019 deltog 16 ældreklubber, 7 plejehjem og 2 aktivitetscentre i Danmark Spiser Sammen.
Økologisk Aftenskole <i>for hjemmeboende borgere</i>	Samarbejde med Økologisk Aftenskole om undervisning i madlavning og igangsættelse af borgerdrevne madklubber i boligforeninger. 8 madklubber er etableret. De er alle bæredygtige og modtager ikke længere tilskud*
Værestedet "Muhabet" <i>for hjemmeboende borgere</i>	Samarbejdsaftale med aktivitets- og værestedet Muhabet om fællesspisninger for ældre borgere med etnisk minoritetsbaggrund. Der afholdes én fællesspisning om ugen for ca. 40 gæster.

*I 2019 gør SUF og Økologisk Aftenskole status mhp evt. målretning af nyt samarbejde i 2020.